

О'QITUVCHINING MAHORATI VA UNING O'QUVCHILAR TA'LIM TARBIYASIDAGI AHAMIYATI

D.Sh.Elmurodovna

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti o'qituvchi

Annotatsiya

Ushbu magolada pedagogning mahorati qanday bo'lishi kerak ekanligi, o'qituvchining qanday shaxs sifatida shakllanishi, ularni ta'lim-tarbiya berish talablari dars davomida o'zini qanday tutishi lozimligi, o'quvchilar bilan olib borayotgan ish jarayonlari. Shu bilan birga o'quvchi va o'qituvchi munosabati pedagogik mahoratning ahamiyati. Adiblarimizning pedagoglar haqida fikrlari haqida ham ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar

Pedagogik mahorat, tarbiya, o'qituvchi, o'quvchi, ta'lim kreativ, shaxs, vazifa, fikr, adolat, munozara, jumla.

Kirish

Maktab degan ulug' dargohning inson va jamiyat taraqqiyotidagi hissasi va ta'sirini nafaqat yoshlarimiz balki butun xalqimiz kelajagini hal qiladigan o'qituvchi va murabbiylar mehnatini hech narsa bilan o'lchab, qiyoslab bo'lmaydi. (1-prezidentimiz I.A.Karimov)

Asosiy

Biz bilamizki ta'lim-tarbiya deb atalgan murakkab jarayon subektlaridan biri bu -pedagog hisoblanadi. Birinchi bo'lib pedagog shuni anglashi kerak, u davlat va jamiyatning ishonchli hamda kerakli bo'lgan vakili. Shu sababli davlat pedagoglarga

o'zining katta boyligi, ishonchi, umidi va eng muhimi kelajagi bo'lgan bolalarni ishonib qo'ygan. Bunday ulkan mas'uliyatli ishni har kim ham bajara olmaydi.

Bu kasbga umrini, mehnatini, hayotini bag'ishlagan har bir insondan doimiy izlanish, ijod qilish, ulkan qalb kelajak avlod ya'ni bolalarga muhabbat va cheksiz sadoqatni talab qiladi.

Pedagogik mahorat- pedagogning faoliyati davomida yuzaga chiqadi. Mahorat bu - belgilangan vaqt ichida erishish mumkin bo'lgan hamda natija olib keladigan pedagogik faoliyatning oliy darajasi hisoblanadi. Pedagogik mahorat turli pedagogik topshiriqlarni samarali hal qilishda o'quv tarbiya jarayonlarini yuqori saviyada kreativ yondashib qiziqarli tashkil etishda namoyon bo'ladi.

Pedagog tarbiya jarayoni qonun-qoidalari tarkibi, tartibi va uni tashkil etish mexanizmlarini tashkil qiladi. Bolalarni tarbiyalash, o'qitish, bilim berish va shakllantirish pedagogning asosiy vazifalaridan biri sanaladi.

Shaxsni tarbiyalash pedagogikadagi asosiy tushuncha hisoblanadi. Oila va jamiyatning barkamol avlodni shakllantirishga yo'naltirilgan birgalikdagi faoliyatini anglatadi. Tarbiya yordamida inson shaxsining ma'naviy jihatlarini rivojlanitirish ko'zda tutiladi. E'tiqod, ezgulik, dunyoqarash yaxshilik, go'zallik ko'nikmalarining shaxsda namoyon bo'lishida tarbiyaning o'rni katta. Pedagogning qo'lga kelgan o'quvchi bamisoli oppoq qog'ozga o'xshaydi. Uni nima bilan to'ldirish pedagogning o'ziga bog'liq. Biz bilamizki, maktabga endi qadam qo'ygan bola hali bu muhitga moslashmagan bo'ladi va darslardan tez zerikadi. O'qituvchi mana shunday vaqtda bolalarga qiziqarli dars o'tishi va dars mobaynida turli metodlardan foydalanish kerak.

Tadqiqotchilarning fikricha 4 ta komponent pedagogik mahorat asosini tashkil etadi:

1. Pedagogik insonparvarlik talablariga bo'ysunishi;
2. O'qituvchilik kasbiga sadoqat;

3. O'z fanini o'qitish metodikasini mukammal bilish;

4. Pedagogik qobiliyatini namoyish eta olishi.

Shunday qilib o'qituvchlik kasbi murakkab va ma'sulyatli kasb.

Pedagoglik kasbi hamma vaqt jamiyat va jamoatchilik tomonidan e'tiborga loyiq e'zozlab kelinayotgan kasbdir. Al-Farobiy o'z asarida pedagog haqida shunday deydi: "O'qituvchi aql -farosatga, chiroyli nutqqa ega bo'lishi va o'quvchilarga aytmoqchi bo'lgan fikrini to'la va aniq ifodalay olishni bilmog'i zarur". U yana pedagog haqida o'z fikrlarini davom ettirib "Pedagog vazifasi dono rahbar vazifasiga o'xshaydi. Shuning uchun u har bir ishni o'ylab qilishi kerak. Shu bilan birga pedagog adolatli o'z nomusini, sha'nini qadrlashi lozim. Ana shunda u insoniylikni yuksak darajasini egallaydi va bilish cho'qqisiga erishadi".

Abu Ali Ibn Sinoning fikricha: "Pedagog sof, matonatli, bilimli, vijdonli, rostgo'y, bolalarni tarbiyalash metodlarini biladigan axloqli odam bo'lmog'i joiz" -deb ta'kidlaydi.

Nasriddin Tusiy "O'qituvchilarning tarbiyalash to'g'risida" asarida shunday deydi: o'qituvchi munozaralarni olib borishi rad etib bo'lmas darajadagi isbot qilishni bilishi, o'z fikrlarini to'g'riligiga ishonishi, nutqi mutlaqo toza, jumalari mantiqiy ifodalanadigan bo'lishi, o'qituvchi nutq hech qachon, hech qayerda zaharxandali qo'pol bo'lmasligi, arz paytida o'qituvchi ozini tutib turolmasligi ishini buzishi mumkin.

Xulosa

Yuqoridagi fikrlardan chiqib shuni aytish mumkinki, har bir inson ilm fan bilim bilan hamnafas bo'lishi, ilim olib aqliy kamol topishi kerak, bu vazifani esa tabiiyki o'qituvchi bajaradi.

Pedagoglarning qanchalik mahoratli bo'lsa, talim, bilim va tarbiya olayotgan yosh avlod shunchalik yuksak marra'larga erishadi. Mahoratli, bilimli pedagogdan ta'lim

olgan bola hech qachon kam bo'lmaydi. Shunday ekan, dunyodagi har bir inson pedagogik ta'lim va tarbiyasini olish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Hamidova Nilufar, Oksana Aleksandrovna "Pedagogik mahorat va uning komponentlari";
2. "Zamonaviy o'qituvchi". B.A.Ergashev;
3. P. Yusupova "Maktabgacha tarbiya pedagogikasi",
4. T. Nedopekina "Maktab bo'sag'asida";
5. I.A. Karimov "Yuksak ma'naviyat -yengilmas kuch";
6. O'zbekiston Respublikasi "Kadrlarni qayta tayyorlash" milliy dasturi.